

2021-10-29

Dnr 21/03104

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik

s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Tillgänglighetsdirektivet (SOU 2021:44)

Er ref S2021/04731

Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) har i uppdrag att verka för yttrandefrihet, mångfald och tillgänglighet inom press, radio och tv samt att följa och analysera utvecklingen inom medieområdet.

MPRT lämnar endast synpunkter på de delar av betänkandet som rör myndighetens ansvarsområde.

9 Förhållandet till grundlagarna

9.1 Förhållandet till TF och YGL

MPRT delar bedömningen. Det faktum att det finns en osäkerhet kring vissa förslags förenlighet med tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) gör det svårt att bedöma vilka effekter den föreslagna lagstiftningen får för MPRT:s och övriga myndigheters och aktörers verksamhet på kort och lång sikt.

9.1.2 E-böcker

MPRT delar bedömningen.

För att meddelas utgivningsbevis krävs att vissa formella förutsättningar är uppfyllda, bland annat att webbplatsen/applikationen är väl avgränsad och framstår som en sammanhållen produkt, exempelvis genom enhetlig formgivning och att den inte kan ändras av någon annan än redaktionen. MPRT vill därför påtala att det kan vara svårt för e-böcker som finns på en gemensam plattform med flera tillhandahållare att uppfylla de formella kraven för att kunna meddelas utgivningsbevis (se 1 kap. 4–5 §§ YGL).

9.1.3 Tjänster som ger tillgång till audiovisuella medietjänster

MPRT delar bedömningen.

9.1.4 Elektroniska programguider

MPRT delar bedömningen.

EPG med lokal interaktivitet torde i första hand finnas i sändningar i marknätet, där det inte finns tillgång till en returkanal.

9.1.5 Övriga webbplatser

MPRT delar bedömningen.

9.1.6 Tillgänglighetsteknikerna

Frågan om tillgänglighetstjänster, såsom textning och tolkning, omfattas av programbegreppet bör beredas ytterligare. Regeringen har i Lagrådsremissen *Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten* (30 september 2021) bedömt att tillgänglighetstjänster som textning, tolkning, uppläst text och liknande teknik i sig är att betrakta som program i YGL:s mening. Enligt lagrådsremissen omfattas därför teknikerna av vidareändningsplikten för public service-företagen. En sådan tolkning innebär dock att tillgänglighetsdirektivets krav på att textning och teckenspråkstolkning överförs fullt ut med adekvat kvalitet inte kan ställas på kommersiella aktörers sändningar.

10 Val av författning

MPRT delar bedömningarna och tillstyrker förslagen.

11 Krav på tillgänglighet

MPRT tillstyrker förslagen men anser att begreppet tidsberoende medier är svårt att förstå rent språkligt och skiljer sig åt i förhållande till de begrepp som används i YGL och radio- och tv-lagen (2010:696). Begreppet bör definieras tydligare för att det ska gå att förstå och tillämpa.

Vidare bör det i den fortsatta beredningen tydliggöras vad som ska undantas från den föreslagna lagens tillämpningsområde. Enligt betänkandet ligger det nära till hands att undantagen från tillämpningsområdet ska ges samma innebörd som i webbtillgänglighetsdirektivet med tanke på skrivningen i skäl 46 i tillgänglighetsdirektivet. Det är dock inte tydligt i betänkandet vilka undantag som avses. Webbplatser och mobila applikationer tillhörande radio- och televisionsföretag i allmänhetens tjänst omfattas till exempel inte av webbtillgänglighetsdirektivet (artikel 1.3 a). Direktsändningar av tidsberoende medier på webbplatser och mobila applikationer omfattas inte heller (artikel 1.4. c). Dessa tjänster har också undantagits från lagen om tillgänglighet till digital offentlig

services (2018:1937) tillämpningsområde (8–9 §§). Några motsvarande undantag görs dock inte i den föreslagna lagen om digital tillgänglighet till produkter och tjänster, vilket MPRT tolkar som att kraven på tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster ska tillämpas även på public service-företagen Sveriges Television AB:s och Sveriges Utbildningsradio AB:s verksamhet. Vidare tolkar MPRT det som att kraven även ska gälla eventuella direktsändningar av tidsberoende medier.

Tjänster som ger åtkomst till linjära radiosändningar och beställradio (ljudradio-tjänster) på webbplatser och i applikationer omfattas inte av tillgänglighetsdirektivet och utredningen har heller inte lämnat något förslag i denna del. Om en audiovisuell medietjänst på sin plattform även tillhandahåller tidsberoende medier i form av enbart ljud, t.ex. poddar, synes tjänster som ger åtkomst till dessa poddar dock omfattas av lagens krav.

Både public service-företagen och de kommersiella radioföretagen har webbplatser och applikationer där man kan ta del av programmen linjärt eller som beställradio. Sedan den 1 december 2020 omfattas public service-företagens beställradio också av radio- och tv-lagen. Det skulle underlätta för personer med synnedsättning om det exempelvis ställdes krav på tjänster som ger åtkomst till programutbudet i radiotjänster, motsvarande de krav som ska kunna ställas på elektroniska programguider för tv. MPRT anser att det i den fortsatta beredningen bör utredas i vilken omfattning tjänster som ger åtkomst till ljudradiotjänster bör och kan omfattas av lagens krav, vilka konsekvenser en sådan utvidgning skulle kunna få och vilken eller vilka myndigheter som i förekommande fall skulle bedriva tillsyn och ges föreskriftsrätt för sådana tjänster.

12 Harmoniserade standarder

MPRT tillstyrker förslaget.

13 Oproportionerligt stor börda eller grundläggande ändring

MPRT tillstyrker förslagen och delar bedömningen.

Det är även nödvändigt att delegerade akter antas av kommissionen för att ytterligare specificera de relevanta kriterier som den ekonomiska aktören ska beakta vid bedömningen av om en oproportionerligt stor börda föreligger eller om det skulle innebära en större förändring av produkten eller tjänsten.

15 Tjänsters överensstämmelse

MPRT tillstyrker förslagen och delar bedömningen.

16 Behöriga myndigheter

16.3.6 Myndigheten för press, radio och tv

MPRT tillstyrker förslaget.

Det är dock inte tydligt hur MPRT:s föreslagna föreskriftsrätt förhåller sig till den allmänna föreskriftsrätten som Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) har ansvar för. Samråd kan därför behövas mellan såväl MPRT och Post- och telestyrelsen som mellan MPRT och DIGG.

Myndigheten bedriver redan idag ett omfattande tillgänglighetsarbete och ställer krav på tillgänglighet i linjära tv-tjänster och beställ-tv. Därutöver ska mediestödsnämnden, som är ett självständigt beslutsorgan inom MPRT, endast bevilja mediestöd till ett allmänt nyhetsmedium som främjar tillgängliggörande av sitt redaktionella innehåll till personer med funktionsnedsättning.

MPRT är även positiv till att åta sig ett tillsynsansvar om en reglering skulle införas rörande tillgänglighetskrav på tjänster som ger åtkomst till ljudradiotjänster. Se vidare vad MPRT anför under 11.

16.4 Föreskriftsrätt

MPRT tillstyrker förslaget.

MPRT är även positiv till att ha föreskriftsrätt rörande tillgänglighetskrav för tjänster som ger åtkomst till ljudradiotjänster. Se vidare vad MPRT anför under 11 och 16.3.6.

17 Regelefterlevnad

MPRT delar bedömningarna och tillstyrker förslagen.

18 Konsekvensanalyser

Konsekvenserna för leverantörer av medietjänster är beroende av vilka slutsatser som dras i den fortsatta beredningen rörande vilka grundlagshinder som föreligger för den kommande regleringen, om sådana hinder kan och bör undanröjas och när sådana eventuella grundlagsändringar kan träda i kraft.

MPRT har i dag 70 registrerade beställ-tv-tjänster, varav en stor andel kan komma att bedömas som mikroföretag. En bedömning måste dock alltid göras i det enskilda fallet. Det kan därtill tillkomma nya typer av tjänster som potentiellt skulle kunna omfattas av direktivets krav, exempelvis videodelningsplattformar.

Vilka konsekvenser den kommande lagstiftningen får för radioföretagen och användarna av ljudradiotjänster saknas och bör analyseras vidare i den fortsatta beredningen (se kapitel 11 ovan).

18.4 Kostnader för staten

MPRT delar bedömningen om kostnaderna för myndigheten, som vi tolkar som en årlig kostnad, som får finansieras med ett ökat anslag. Bedömningen görs med reservation för de många osäkra faktorerna, bland annat om grundlagshinder för vissa tjänster kan undanröjas. För det fall MPRT:s föreslagna tillsynsansvar och föreskriftsrätt skulle utökas till att även omfatta ljudradiotjänster, se kapitel 11 ovan, torde MPRT behöva tillföras ytterligare medel.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Charlotte Ingvar-Nilsson. I den slutliga handläggningen har även enhetscheferna Georg Lagerberg och Helena Söderman, biträdande enhetschefen Therese Köster och juristen Rebecca Parman deltagit. Juristen Eva Bengtsson Åström har varit föredragande.

Charlotte Ingvar-Nilsson